

dr Grzegorz M. Kowalski
Katedra Konstytucjonalizmu
i Ustrojów Państwowych UJ

Załącznik 2

Autoreferat
przedstawiający dorobek i osiągnięcia naukowe

1. Studia oraz praca doktorska.

W 1993 roku rozpocząłem studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Praca magisterska pod tytułem *Władza prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w świetle Konstytucji kwietniowej* przygotowana została pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Grodzkiego i obroniona na ocenę bardzo dobrą.

Po ukończeniu studiów w 1999 roku pod opieką naukową prof. dr. hab. Wacława Uruszczaka rozpocząłem przygotowywanie rozprawy doktorskiej poświęconej prawnym aspektom polskiej emigracji na przełomie XIX i XX wieku. Praca doktorska pod tytułem *Postępowania w sprawach o przestępstwa emigracyjne przed Sądem Krajowym Karnym w Krakowie w latach 1897–1918* została obroniona przeze mnie na Wydziale Prawa i Administracji UJ w 2002 roku. Recenzentami byli prof. dr. hab. Stanisław Grodzki oraz dr. hab. Grzegorz Górski, prof. KUL. Po uzupełnieniu bazy źródłowej o materiały archiwalne z zasobów archiwów we Lwowie opublikowałem monografię pod tytułem *Przestępstwa emigracyjne w Galicji 1897–1918. Z badań nad dziejami polskiego wychodźstwa* (wykaz publikacji, poz. 1.1).

Równocześnie (w roku akademickim 1999/2000) odbywałem na Uniwersytecie Jagiellońskim studia podyplomowe w zakresie historii, których uwieńczeniem była obrona pracy dyplomowej napisanej pod kierunkiem dr. hab. Mariusza Markiewicza. Praca oceniona została na bardzo dobry.

W latach 2000–2002 pracowałem zawodowo w Urzędzie Miasta Krakowa w referacie przejmowania nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Od roku akademickiego 2002/2003 jestem zatrudniony w Katedrze Konstytucjonalizmu i Ustrojów Państwowych na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ, obecnie jako adiunkt.

2. Najważniejsze osiągnięcia naukowe po otrzymaniu stopnia doktora nauk prawnych.

Jestem autorem dwóch książek, które mogą być – w mojej opinii – brane pod uwagę jako osiągnięcia naukowe uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład w rozwój nauki prawa, a mianowicie monografii pod tytułem *Zwyczaj i prawo zwyczajowe w doktrynie prawa i praktyce sądów miejskich karnych w Polsce (XVI–XVIII wiek)*, Kraków 2013 (wykaz publikacji, poz. 1.4) oraz opracowanego przeze mnie wydawnictwa źródłowego: Paweł Szczerbic, *Ius municipale to jest prawo miejskie majdeburskie, nowo z łacińskiego i z niemieckiego na polski język z pilnością i wiernie przełożone*, Kraków 2011 (wykaz publikacji, poz. 1.3).

Celem rozprawy *Zwyczaj i prawo zwyczajowe w doktrynie prawa i praktyce sądów miejskich karnych w Polsce (XVI–XVIII wiek)* jest analiza roli zwyczaju jako źródła prawa miejskiego w Rzeczypospolitej od XVI do XVIII wieku. W książce prezentuję tezę, że w sądownictwie miejskim karnym w Polsce w okresie Rzeczypospolitej Obojga Narodów zwyczaj i oparte na nim prawo zwyczajowe odgrywało rolę dominującą. Tym samym polemizuję ze stanowiskiem prezentowanym w nauce między innymi przez takich autorów, jak Franciszek Piekosiński, Karol Koranyi, Michał Patkaniowski, Lesław Pauli, iż dzieła wybitnych polskich prawników, szczególnie Bartłomieja Groickiego, pełniły w sądownictwie miejskim w systemie prawa sasko-magdeburckiego rolę nieistniejących kodyfikacji. Twierdzę bowiem, że większą rolę w orzecznictwie miejskich sądów karnych odgrywały normy ukształtowane zwyczajowo, choć oczywiście pomniki prawa, jak *Speculum Saxonum* i *Ius municipale* oraz prace pisarzy-prawników (polskich i zagranicznych) były znane, a często dyspozycje w nich zawarte stanowiły podstawę orzeczeń czy też innych etapów postępowania karnego, w tym zastosowania określonych środków dowodowych.

Rozprawę podzieliłem na trzy rozdziały. Pierwszy poświęcony jest problematyce zwyczaju i prawa zwyczajowego w ogólności. Uznałem bowiem, że tego rodzaju rozważania stanowią konieczną podstawę do właściwego naświetlenia poglądów prezentowanych przez polskich pisarzy-prawników w XVI wieku. W tej części pracy dokonałem zatem analizy obecnych w literaturze naukowej wybranych teorii prawa zwyczajowego, ze szczególnym naciskiem na średniowieczną doktrynę chrześcijańską, a także teorii szkoły historycznej oraz pozytywizmu prawniczego. W rozdziale pierwszym poruszona została również problematyka przekształcania zwyczaju w prawo zwyczajowe w perspektywie historycznej, jak również dyskusyjne zagadnienie sztywności bądź elastyczności prawa zwyczajowego. Jako szczególnie interesująca jawi się tutaj kwestia nadawania w średniowieczu przez monarchów

mocy obowiązującej spisom prawa zwyczajowego sporządzonym przez osoby prywatne. Jeżeli bowiem mowa o procesie tworzenia prawa najczęściej przeciwstawia się przekształcanie zwyczaju w prawo zwyczajowe procesowi stanowienia norm prawnych przez prawodawcę. Z tego między innymi względu w stosunku do pomników prawa Leon Patrzycki posługiwał się kategorią „prawa ksiąg prawniczych”, którą przeciwstawiał prawu zwyczajowemu.

W rozdziale drugim, w oparciu o pomniki prawa miejskiego, głównie prace Bartłomieja Groickiego i Pawła Szczerbica, dokonałem analizy pojęcia zwyczaju. W dalszym ciągu omówiłem kolejno cechy i rodzaje zwyczajów, oraz zamieściłem przykłady zwyczajów istniejących w ramach poszczególnych dziedzin sądowego prawa miejskiego. Poza pracami B. Groickiego i P. Szczerbica uwzględniłem literaturę prawa miejskiego autorstwa Jana Cervusa Tucholczyka, Jana Kirsteina Cerasinusa, Andrzeja Lipskiego pod kątem zawartych tam rozważań nad zwyczajem. Rozdział ten zamyka sformułowana przez mnie definicja zwyczaju jako źródła polskiego prawa miejskiego. Na podstawie rozważań zamieszczonych we wskazanych wyżej dziełach, jak również biorąc pod uwagę praktykę wymiaru sprawiedliwości stwierdziłem, że zwyczaj w prawie miejskim to powszechnie stosowana w pewnej grupie społecznej i/lub na określonym terytorium (w obrębie miasta) sformalizowana praktyka postępowania w ramach typowych stosunków prawnych, oceniana przez podmioty ją stosujące (osoby fizyczne i organy władzy publicznej) pozytywnie ze względu na jej słuszność, długotrwałość i szeroki zasięg oddziaływania. Tak rozumiany zwyczaj przekształcony zostawał w prawo zwyczajowe poprzez jego stosowanie przez sądy lub inne organy władzy publicznej czy też – rzadziej – wskutek decyzji prawodawcy formalnie potwierdzającej istnienie zwyczaju i podnoszącej go do godności prawa. Prawo zwyczajowe w pewnych sferach stosunków społecznych obowiązywało niezależnie od działalności prawotwórczej organów państwowych, a to z powodu panującego pośród członków grupy społecznej przekonania (poczucia) obowiązku przestrzegania określonych norm postępowania.

Rozdział trzeci poświęcony został analizie orzecznictwa sądów karnych w Krakowie, Nowym Wiśniczu, Muszynie i Sanoku, funkcjonujących w różnych okresach pomiędzy XVI a schyłkiem XVIII wieku. Analiza ta pozwoliła na ukazanie, w jakim zakresie wspomniane sądy opierały się na normach zwyczajowych, a na ile wykorzystywały w swej działalności publikowane źródła prawa miejskiego, zwłaszcza prace B. Groickiego i P. Szczerbica oraz inną literaturę prawniczą, w tym zagraniczną (Jodok Damhouder). Na podstawie treści zachowanych zapisek można dowieść, że poszczególne sądy w mniejszym bądź większym

zakresie znały i posługiwały się literaturą prawniczą. Jednocześnie, co widoczne jest szczególnie na etapie postępowania dowodowego oraz wymierzania kary, sądy w swym postępowaniu odbiegały wyraźnie od przepisów zawartych w publikowanych dziełach z dziedziny prawa miejskiego. Uważam, że spowodowane to było głównie stosowaniem przez nie norm prawa zwyczajowego.

Wnioski z przeprowadzonych badań źródłowych pozwalają w moim przekonaniu na stwierdzenie, że głównym źródłem prawa miejskiego w Polsce od XVI do XVIII wieku był zwyczaj. Na podstawie literatury prawa miejskiego można określić, jakie warunki, według powszechnego przekonania panującego wśród autorów zajmujących się prawem miejskim, musiała spełnić norma zwyczajowa, aby mogła zostać przekształcona w normę prawną. W kształtowaniu się tych poglądów dominującą rolę odegrała średniowieczna doktryna chrześcijańska. Pomimo dużej popularności prac B. Groickiego i P. Szczerbica, sądy miejskie tylko niekiedy stosowały się do zawartych w nich przepisów. Zasadniczą rolę w orzecznictwie odgrywały normy prawa zwyczajowego. Nie przeczy to stwierdzeniu, że wyraźną cechą orzeczeń sądowych jest dbałość o postępowanie zgodne z prawem, które opierało się często na pewnego rodzaju poczuciu sprawiedliwości, a nie na przepisach zawartych w źródłach publikowanych. Świadczy to o wysokim stopniu kultury prawnej sądów miejskich, które pomimo stosowania tortur w postępowaniu dowodowym oraz wymierzaniu kwalifikowanych kar śmierci, starały się najczęściej zapewnić oskarżonym pewien zakres ochrony jego praw.

We wnioskach zawarłem ponadto rozważania odnoszące się do roli zwyczaju i prawa zwyczajowego w polskim systemie prawnym oraz innych systemach normatywnych. Pozwala to na ukazanie co prawda znacznie mniejszej niż w minionych stuleciach, lecz wciąż ważnej roli, jaką odgrywa prawo zwyczajowe współcześnie oraz dowodzi, jak sądzę, przydatności studiów nad prawem zwyczajowym w ramach dyscyplin historyczno-prawnych i innych dziedzin prawa.

Książka powstała w oparciu o źródła publikowane. Jeśli chodzi o źródła drukowane, są to pomniki prawa miejskiego, głównie autorstwa Bartłomieja Groickiego i Pawła Szczerbica, jak również dzieła takich pisarzy-prawników, jak Jan Cervus Tucholczyk, Jan Kirstein Cerasinus, Andrzej Lipski. Uwzględniłem tutaj wydania drukowane od XVI do XVIII wieku. Ponadto wykorzystałem opublikowane drukiem zabytki rękopiśmienne, to jest księgi sądów karnych, tak zwane księgi złoczyńców, księgi czarne lub smolne, czterech miast Małopolski. Księga muszyńska wydana została przez F. Piekosińskiego (Kraków 1889), księga sanocka przez O. Balzera (Lwów 1891), księgi wiśnickie przez W. Uruszczaka przy

współpracy I. Dwornickiej (Kraków 2003) oraz W. Uruszczaka przy współpracy B. Migdy, A. Karabowicz, A. Uruszczaka (Kraków 2010), a księga krakowska przez W. Uruszczaka, M. Mikulę, A. Karabowicz (Kraków 2013). Wykorzystałem literaturę przedmiotu obejmującą prace historyczno-prawne oraz rozprawy z innych dziedzin prawa, głównie teorii i socjologii prawa.

Wspomniane wydawnictwo źródłowe *Ius municipale* w przekładzie Pawła Szczerbica przygotowane zostało przeze mnie w oparciu o pierwsze wydanie książki opublikowane we Lwowie w 1581 roku w oficynie autora. Podstawą wydania był egzemplarz przechowywany w Bibliotece Jagiellońskiej. Edycję otwiera artykuł mojego autorstwa pod tytułem *Znaczenie twórczości Pawła Szczerbica dla rozwoju kultury prawnej polskiego Odrodzenia*, w którym przedstawiłem systematykę *Ius municipale* oraz jego zawartość, zwracając zwłaszcza uwagę na te elementy prawa miejskiego, które uznać można w dzisiejszej perspektywie za archaiczne lub – przeciwnie – za nowoczesne i postępowe.

Edycję przygotowałem z uwzględnieniem obowiązujących zasad wydawniczych, a wszelkie uwagi odnoszące się do redakcji tekstu i jego aparatu krytycznego zamieściłem w nocie edytorskiej. W przypisach rzeczowych starałem się między innymi uwzględnić znajdujące się w *Ius municipale* w różnych artykułach przepisy, które regulują dane zagadnienie kilkakrotnie, niekiedy nawet w odmienny sposób, jak również odesłania do różnych źródeł, głównie prawa rzymskiego i kanonicznego czy też dzieł starożytnych. Podjąłem także próbę wyjaśnienia pojawiających się w tekście Pawła Szczerbica kwestii dziś trudniej zrozumiałych. Pomocna mi w tym była literatura przedmiotu, której spis zamieściłem w bibliografii. Wydawnictwo uzupełniają sporządzone przeze mnie skorowidze (osobowy, miejscowy i rzeczowy). Ze względu na ewentualne wykorzystanie edycji także za granicą (głównie przez badaczy niemieckich, z którymi utrzymuję kontakt naukowy), w książce zamieszczona została wersja noty edytorskiej w języku niemieckim.

Wydawnictwo przychylnie przyjęte zostało w środowisku naukowym, o czym świadczyć może recenzja opublikowana na Ukrainie (М. Капраль, *Нове видання кодексу міських прав Павла Щербича "Ius municipale / Міське магдебурзьке право" (1581)*, „Вісник Львівського Університету. Серія юридична”, 2012, Випуск. 56, С. 472–474) czy też cytowanie pracy już w roku wydania w Niemczech (I. Bily, W. Carls, K. Gönczi, *Sächsisch-magdeburgisches Recht in Polen. Untersuchungen zur Geschichte des Rechts und seiner Sprache*, “Ius Saxonico-Maideburgense in Oriente” Bd. 2, Berlin-Boston 2011, S. 105, 399, 413). Dodam, że praca nad tekstem źródłowym stanowiła dla mnie inspirację do dalszych, pogłębionych badań nad prawem miejskim i była jednym z bodźców, które skłoniły

mnie do napisania powyższej monografii poświęconej zwyczajowi i prawu zwyczajowemu. W najbliższym czasie mam zamiar kontynuować edycję źródłową prac autorstwa Pawła Szczerbica, obejmującą tym razem wydanie jego przekładu Zwierciadła saskiego pod tytułem *Speculum Saxonum, albo prawo miejskie magdeburskie...* (Lwów 1581).

3. Pozostałe osiągnięcia naukowe oraz działalność popularyzująca naukę.

W czasie przygotowywania pracy doktorskiej rozpocząłem publikowanie artykułów naukowych, z których pierwszy ukazał się w „Czasopiśmie Prawno-Historycznym” w dziale „Rozprawy” (*Prawna regulacja wychodźstwa na ziemiach polskich pod panowaniem austriackim w latach 1832–1914*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” t. 54: 2002, z. 1, s. 171–191). Przed obroną pracy doktorskiej opublikowałem także inny artykuł na temat prawnej regulacji emigracji (*Prawna regulacja wychodźstwa na ziemiach polskich pod panowaniem austriackim w latach 1772–1832*, Akademia Polonijna w Częstochowie. Wydział Administracyjno-Prawny, „Zeszyt Naukowy” Nr 1/2002, s. 23–50).

Moje zainteresowania badawcze koncentrują się głównie wokół problematyki prawnych aspektów wychodźstwa polskiego w XIX i XX wieku, prawa miejskiego Rzeczypospolitej Obojga Narodów, dziejów wymiaru sprawiedliwości. Obejmują również opracowywanie do druku prawnych tekstów źródłowych. Niektóre z artykułów, o których niżej, stanowiły publikacje pokonferencyjne.

Jeżeli chodzi o zagadnienia emigracyjne, napisałem cykl trzech artykułów (z czego pierwszy przedstawiłem wyżej), opublikowanych na łamach „Czasopisma Prawno-Historycznego” w latach 2002–2006, a odnoszących się do prawnej regulacji wychodźstwa na ziemiach polskich wchodzących w skład państw zaborczych (wykaz publikacji, poz. 3.1, 3.7). Tej samej problematyki dotyczył artykuł opublikowany przez mnie w Rocznikach Uniwersytetu w Bukareszcie (Seria Prawo) w 2004 roku (wykaz publikacji, poz. 3.2). Zagadnieniom związanym z emigracją polską przed pierwszą wojną światową poświęciłem również inne teksty, odnoszące się zwłaszcza do działalności instytucji organizujących wychodźstwo i agentów emigracyjnych aktywnych w Galicji (wykaz publikacji, poz. 3.3, 3.4, 3.8, 3.12, 3.15, 5.7).

Z zakresu zagadnień odnoszących się do prawa miejskiego w okresie Pierwszej Rzeczypospolitej opublikowałem artykuły dotyczące kultury prawnej miast polskich (wykaz publikacji, poz. 3.10), prawa sasko-magdeburskiego w Polsce, który to tekst opublikowany został w katalogu wystawy z okazji 750-lecia rocznicy lokacji Krakowa (wykaz publikacji,

poz. 3.9), ideału prawnika w świetle dzieł polskich pisarzy-prawników (wykaz publikacji, poz. 3.14) czy też działalności Komisji Boni Ordinis (wykaz publikacji, poz. 3.13).

Zajmowałem się także dziejami wymiaru sprawiedliwości, czego efektem był artykuł poświęcony historii Sądu Apelacyjnego w Krakowie od czasów zaborów do współczesności (wykaz publikacji, poz. 3.11). W ramach współpracy z Sądem Apelacyjnym w Krakowie opracowałem księgę jubileuszową Sądu opublikowaną w 2010 roku. W księdze poza tekstami dotyczącymi historii Sądu (w językach polskim i angielskim) znajduje się bogaty materiał ikonograficzny. Byłem redaktorem oraz autorem większości rozdziałów we wspomnianym wydawnictwie (wykaz publikacji, poz. 2.2). Pragnę nadmienić, że w chwili obecnej pracuję nad publikacją jubileuszową dla Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie, w którym zajmuję się historią sądownictwa administracyjnego. Książka ukaże się w początkach 2014 roku.

Opublikowałem ponadto artykuł z dziedziny historii nauki na temat polemiki toczzonej po odzyskaniu przez Polskę niepodległości pomiędzy Oswaldem Balzerem a Juliuszem Makarewiczem, a dotyczącej programu studiów uniwersyteckich, w tym zwłaszcza miejsca zajmowanego w nim przez nauki historyczno-prawne (wykaz publikacji, poz. 3.5). Tekst ten był drugim w ramach nowo zapoczątkowanego w „Czasopiśmie Prawno-Historycznym” cyklu „Z dziejów nauki historii prawa” (2004 rok).

W ramach przygotowywanych przeze mnie wydawnictw źródłowych, opublikowałem ordynację dla miasta Krakowa wydaną przed krakowską Komisję Boni Ordinis w 1778 roku (wykaz publikacji, poz. 1.2). W edycji zamieściłem przedmowę dotyczącą historii Komisji Boni Ordinis działającej w Krakowie oraz wstęp rzeczowy. Poza samym tekstem źródłowym ordynacji w wydawnictwie uwzględniłem, w przypisach rzeczowych, teksty odpowiednich przepisów ordynacji w brzmieniu nadanym im przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego przy zatwierdzeniu ordynacji w 1780 roku. Pozwala to na ukazanie prawotwórczej roli aktów monarszych w XVIII wieku regulujących stosunki prawne w miastach królewskich.

We współpracy z prof. dr. hab. W. Uruszczakiem, W.T. Kacperskim, E. Orzechowską i A. Karabowicz przygotowywałem do druku konstytucję Sejmu Radomskiego z 1505 roku (wykaz publikacji, poz. 2.1). Odpowiedzialny byłem za opracowanie zasad edytorskich wydawnictwa oraz współpracowałem przy opracowaniu tekstu konstytucji. Współ z prof. dr. hab. Zdzisławem Pietrzykiem wydałem drukiem testament Bartłomieja Groickiego z 1603 roku (wykaz publikacji, poz. 3.6).

Podczas badań nad twórczością Pawła Szerbica zająłem się także jego biografią, czego efektem jest biogram zamieszczony w tomie 47 *Polskiego słownika biograficznego* (wykaz publikacji, poz. 4.5).

W obrębie działalności popularyzującej naukę proszę o uwzględnienie następujących podejmowanych przeze mnie przedsięwzięć. Przygotowałem trzy wystawy w Bibliotece Jagiellońskiej w latach 2003–2005, które poświęcone były emigracji galicyjskiej przed pierwszą wojną światową, postaci Bartłomieja Groickiego i jego twórczości prawniczej oraz dziejom polskiego parlamentaryzmu. (wykaz publikacji, poz. 4.1–4.3). Ekspozycje zatytułowane były: *Wychodźstwo z Galicji. Kraków – centrum organizacji ruchu emigracyjnego na przełomie XIX i XX wieku* (2003 rok); *Bartłomiej Groicki. Prawnik polskiego Odrodzenia. Wystawa w 400-setną rocznicę śmierci* (2005 rok) oraz *Parlamentaryzm dawnej Polski* (2005 rok). Pełniłem funkcje komisarza wspomnianych wystaw oraz redaktora katalogów, a także autora tekstów w nich zamieszczonych. Wystawy doszły do skutku dzięki współpracy takich instytucji, jak Uniwersytet Jagielloński – Biblioteka Jagiellońska, Archiwum Państwowe (obecnie Narodowe) w Krakowie, Urząd Miasta Krakowa, Wydział Prawa i Administracji UJ, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ (zał. 7.2 i 7.3). Wystawy omawiane były na łamach takich periodyków, jak „Czasopismo Prawno-Historyczne”, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej”, „e-Publikacje Instytutu INiB UJ”, „Nowe Książki”, „Alma Mater” oraz w gazetach.

Ponadto, jeśli chodzi o działalność wystawienniczą, brałem udział jako konsultant naukowy w przygotowaniu wystawy w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa związanej z obchodami 750 rocznicy lokacji Krakowa zatytułowanej *Kraków – europejskie miasto prawa magdeburskiego 1257–1791* (2007 rok). Jestem autorem not katalogowych dotyczących eksponatów prezentowanych w ramach części wystawy obejmującej sądownictwo (wykaz publikacji, poz. 4.4; zał. 7.4). Prócz tego współpracowałem przy wystawach przygotowywanych przez Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie (zał. 7.5) oraz Muzeum Okręgowe w Rzeszowie (zał. 7.6).

Brałem udział w kilku konferencjach naukowych, zarówno międzynarodowych, jak i ogólnopolskich, wygłaszając na nich referaty. Konferencje międzynarodowe poświęcone były: konstytucjonalizmowi Monarchii Austro-Węgierskiej – referat na temat konstytucyjnej swobody wychodźstwa w Austrii w okresie konstytucyjnym oraz aktywności agentów emigracyjnych (2007 rok; por. wykaz publikacji 3.12) oraz konstytucjonalizmowi Polski międzywojennej – referat na temat noweli sierpniowej z 1928 roku (2011 rok; tekst pod

tytułem *The Amendment of August 1926 to the first Polish Constitution of the Second Republic* w druku).

Konferencje ogólnopolskie to Zjazd Katedr Historycznoprawnych w Augustowie (2002 rok; por. wykaz publikacji poz. 3.3), konferencja z okazji rocznicy lokacji Krakowa (2007 rok; por. wykaz publikacji, poz. 3.10), konferencja zorganizowana w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie pod tytułem *140 lat Sądownictwa Powszechnego na Podkarpaciu* (2009 rok, por. wykaz publikacji, poz. 3.14) oraz poświęcona konstytucjonalizmowi brytyjskiemu – referat na temat konstytucjonalizm anglosaskiego w polskiej literaturze prawniczej końca XVIII wieku (2012 rok; tekst w druku).

Ponadto miałem zaszczyt wygłosić wykłady i odczyty: w Komisji Etnograficznej PAN w Krakowie, na temat historii galicyjskiego wychodźstwa oraz przestępstw emigracyjnych (2005 rok; por. wykaz publikacji, poz. 5.7), w Stradomskim Centrum Dialogu w Krakowie na temat okoliczności powstania i zawartości statutu kaliskiego z 1264 roku (2011 rok, zob. A. Zdeb, *U źródeł polskiego konstytucjonalizmu*, „Alma Mater” R. 2011/2012 Nr 142/143, s. 33-34) oraz na Jasnej Górze w ramach Dnia Skupienia – Krajowej Pielgrzymki Prawników, wykład pod tytułem *Z dziejów martyrologii sędziów i prokuratorów krakowskich w czasie II wojny światowej* (2012 rok, www.duszpasterstwoprawnikow.pl).

Brałem udział w międzynarodowym projekcie badawczym zatytułowanym *Polscy emigranci w Norwegii w XIX–XXI wieku. Materiały źródłowe do badań*, realizowanym w okresie od 1 XII 2009 do 31 XII 2010 roku przez Archiwum Państwowe w Krakowie i archiwum regionu Oppland w Norwegii (Opplandsarkivet avd. Mailhaugen). Pokłosiem projektu była wystawa oraz publikacja w językach polskim i angielskim, w której zamieściłem artykuł na temat polskiej emigracji do Norwegii od XIX wieku do 1980 roku (por. wykaz publikacji, poz. 3.15).

Ponadto brałem udział w projekcie międzynarodowym pod tytułem *Politische Zugehörigkeitsrechte* realizowanym przez Uniwersytet w Trewirze (zał. 7.7). Tutaj moja rola sprowadziła się do konsultacji (udzielanych drogą elektroniczną) odnoszących się do regulacji prawnych dotyczących statusu mniejszości etnicznych w dawnym prawie polskim (w okresie przedrozbiorowym).

Na zlecenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie opracowałem informację na temat okoliczności aresztowania i śmierci trzech polskich prawników: sędziów Władysława Bobilewicza, Konrada Frąckiewicza oraz prokuratora Andrzeja Łada-Bieńkowskiego, zamordowanych przez Niemców w latach 1939–1940 w akcie zemsty za skazanie przed wojną obywatela niemieckiego za obrazę narodu polskiego. Wspomniana ekspertyza

przygotowywana była w związku z wmurowaniem pamiątkowej tablicy poświęconej bestialsko pomordowanym na ścianie dawnego gmachu sądów w Krakowie przy ul. Grodzkiej 52, obecnie budynku uniwersyteckim (zał. 7.1).

Drobniejsze teksty, dotyczące między innymi ekspozycji wystawianych w Bibliotece Jagiellońskiej, publikowałem także w innych periodykach (wykaz publikacji, poz. 5.1–5.6).

Jeden z artykułów opublikowanych w miesięczniku UJ „Alma Mater” pod tytułem *Idea konstytucjonalizmu* (wykaz publikacji, poz. 5.1) stanowi zmodernizowaną wersję referatu wygłoszonego w Auli Collegium Novum UJ dnia 16 XII 2004 roku w ramach cyklu wykładów pod tytułem *Antyczne źródła naszej kultury* realizowanych na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Jestem laureatem nagród za szczególne osiągnięcia w pracy naukowej: nagroda indywidualna Rektora UJ trzeciego stopnia (2004 rok), nagroda zespołowa Rektora UJ pierwszego stopnia (2009 rok), dwukrotnie nagroda zespołowa Rektora UJ trzeciego stopnia (2011 i 2012 rok) W latach 2004/2005 pobierałem stypendium naukowe z Rektorskiego Funduszu Stypendialnego UJ.

4. Działalność dydaktyczna.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim, który jest jedynym moim miejscem pracy, od roku akademickiego 2001/2002 prowadzę wykłady, ćwiczenia, konwersatoria oraz seminaria i proseminaria. Wykłady obejmują między innymi zagadnienia prawa konstytucyjnego, konstytucjonalizmu amerykańskiego i ukraińskiego, powszechnej historii ustrojów państwowych, historii nauk politycznych w Polsce i na świecie. W związku z zapotrzebowaniem we wszystkich latach znacznie przekraczałem liczbę godzin pensum dydaktycznego. Nie korzystałem dotąd z jakichkolwiek urlopów, w tym naukowych. Utrzymuje stały kontakt naukowy z Katedrą Historii Prawa Polskiego UJ, co wyraża się w wygłaszaniu referatów na zebraniach naukowych katedry. Pełniłem także funkcje na Uniwersytecie z nominacji Rektora, jak również Dziekana i Dyrektora Instytutu.

Kowalki